AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 8.2.2007
COM(2006) 744 végleges

ZÖLD KÖNYV

a fogyasztóvédelmi joganyag átvilágításáról

ZÖLD KÖNYV

a fogyasztóvédelmi joganyag átvilágításáról

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés ... 3

2. Előzmények ... 3

2.1. Az átvilágítás célja és jelenlegi helyzete ... 3

2.2. Kapcsolat az átvilágítás és más közösségi jogszabályok között ... 5

3. A legfontosabb kérdések ... 6

3.1. Új piaci fejlemények ... 6

3.2. A szabályozás széttagoltsága ... 6

3.3. Bizalomhiány ... 7

4. Lehetséges alternatívák a jövőre nézve ... 8

4.1. I. alternatíva: a vertikális megközelítés ... 8

4.2. II. alternatíva: kombinált megközelítés (horizontális jellegű jogi aktus, szükség esetén vertikális intézkedéssel kiegészítve) ... 9

4.3. III. alternatíva: jogalkotás mellőzése ... 9

4.4. Egy horizontális jellegű jogi aktus lehetséges tárgyi hatálya ... 10

4.5. A harmonizáció foka ... 10

4.6. Az I. mellékletben szereplő konzultációs kérdések ... 12

I. MELLÉKLET: MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

II. MELLÉKLET: AZ ÁTVILÁGÍTÁS TÁRGYÁT KÉPEZŐ IRÁNYELVEK

1. BEVEZETÉS

Ezzel a zöld könyvvel az Európai Bizottság felhívja az érdekelteket, hogy fejtsék ki véleményüket a fogyasztóvédelmi joganyag átvilágításának összefüggésében felmerülő kérdésekről, és észrevételeiket legkésőbb 2007.05.15-ig küldjék meg a következő címre (kérjük feltüntetni a következő szöveget: „Response to the Green Paper on the Review of Consumer Acquis" [Észrevételek a fogyasztóvédelmi joganyag átvilágításáról szóló zöld könyvhöz]):

Európai Bizottság
Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóság
Rue de la Loi 200
B-1049 Brussels
Belgium

vagy e-mailben: SANCO-B2@ec.europa.eu.

A válaszokat és észrevételeket az Európai Bizottság Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatósága közzéteszi a web-oldalán, ha a beküldő nem kéri kifejezetten ennek ellenkezőjét. A Bizottság megvizsgálja az észrevételeket és véleményeket, és ezekről egy összegzést tesz közzé 2007 első felében. A konzultáció eredménye alapján a Bizottság dönt arról, hogy szükséges-e jogalkotást kezdeményeznie. Az esetleges jogalkotási javaslatot hatásvizsgálat fogja kísérni.

2. ELŐZMÉNYEK

2.1. Az átvilágítás célja és jelenlegi helyzete

A Bizottság 2004-ben indította a fogyasztóvédelmi joganyag átvilágítását[1] azzal a céllal, hogy a meglévő jogi keretek egyszerűsítése és kiegészítése révén elősegítse a célul kitűzött jobb szabályozás megvalósítását. Az átvilágítási eljárást az európai szerződésjog és a közösségi vívmányok felülvizsgálata tekintetében a követendő útról szóló 2004. évi közlemény ismerteti.[2]

Ez az átvilágítás nyolc fogyasztóvédelmi célzatú irányelvre[3] terjed ki. Az átvilágítás átfogó célja olyan valódi fogyasztói belső piac kialakítása, amely megfelelő egyensúlyt teremt a magas szintű fogyasztóvédelem és a vállalkozások versenyképessége között, a szubszidiaritási elv szigorú tiszteletben tartása mellett. E munka végén ideális esetben elmondható lesz, hogy „függetlenül attól, hogy az európai fogyasztó hol tartózkodik, vagy hol vásárol az EU-n belül, az alapvető jogai

---

1 COM(2004)651 végleges, HL C 14., 2005.1.20., 6. o.

2 COM(2004)651 végleges, HL C 14., 2005.1.20., 6. o.

3 Ezek felsorolása a II. mellékletben található. Fontos, hogy az általában fogyasztóvédelmi joganyagnak nevezett jogszabálycsoport nem tartalmazza az EU összes fogyasztóvédelmi jogszabályát. Például a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról szóló, nem régen elfogadott irányelv nem tartozik e fogyasztóvédelmi joganyagba. Ezenkívül számos fogyasztóvédelmi célzatú rendelkezés található az ágazatspecifikus közösségi jogszabályokban, mint például az elektronikus kereskedelem, a pénzügyi szolgáltatások stb. területén hatályos jogszabályokban.

mindenhol azonosak lesznek". Ez összhangban van a Bizottságnak azzal a szemléletével, amelyet a "Polgárközpontú program – Eredményeket Európának"[4] című közleményében fogalmazott meg. Más szóval, az EU egészében a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosításával elő kell segíteni, hogy a fogyasztók bízzanak a belső piacban. A fogyasztók számára biztosítani kell, hogy azonos jogokra támaszkodhassanak, illetve, hogy probléma esetén azonos jogorvoslatra legyen lehetőségük.

Azt is biztosítani kell, hogy a vállalkozások, nem utolsósorban a kis- és középvállalkozások, kihasználhassák a kiszámíthatóbb szabályozási környezet és egyszerűbb közösségi szabályok előnyeit, hogy csökkenjenek az előírások betartásával kapcsolatos költségeik, és hogy általában egyszerűbb legyen a kereskedelem az EU egészében, függetlenül attól, hol van a vállalkozás székhelye.

A fogyasztóvédelmi joganyag átvilágítása egyedi lehetőséget nyújt a hatályos fogyasztóvédelmi irányelvek korszerűsítésére, hogy egyszerűsödjön és javuljon a szabályozási környezet mind a szakmai szereplők, mind a fogyasztók számára, és hogy javuljon és szükség esetén bővüljön a fogyasztók számára nyújtott védelem. Ez teljes mértékben összhangban van a belső piac korszerűsítésével. Evégből az irányelveket összességükben is, és egyedileg is meg kell vizsgálni a meglévő joghézagok és szabályozatlan területek feltárása céljával, valamint be kell azonosítani az egyes irányelvekhez speciálisan kapcsolódó problémákat. Az elért haladásról szóló első éves jelentésben[5] leírtak szerint ez a zöld könyv lezárja az átvilágítás feltáró szakaszát, összegzi a Bizottság első megállapításait, és felhívja az érintetteket, hogy fejtsék ki véleményüket a fogyasztóvédelmi joganyag átvilágításával kapcsolatos lehetséges alternatívákról. A Bizottság megállapításai a következő tevékenységekből származnak:

– összehasonlító elemzés az irányelveknek a tagállamokban történő alkalmazásáról, ideérve a joggyakorlatot és az igazgatási gyakorlatot,[6]

– 2005 decemberében a Bizottság létrehozott egy, a tagállamok szakértőiből álló állandó munkacsoportot. A munkacsoport 2006-ban három ülést tartott kifejezetten az egyes irányelvek átvilágítása céljából,

– 2006 első félévében számos munkaértekezletet szerveztek az érintettek részvételével a szerződésjog közös referenciakeretével[7] foglalkozó munka keretében. Ezek munkaértekezletek főleg a fogyasztóvédelmi joganyag átvilágításához közvetlenül kapcsolódó szerződésjogi kérdésekkel foglalkoztak,[8]

---

4 COM(2006)211 végleges.

5 A Bizottság első évi jelentése az európai szerződésjogról és a közösségi vívmányok felülvizsgálatáról, COM(2005)456 végleges.

6 A közösségi fogyasztói jog összehasonlító elemzése megtalálható a http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/acquis/index_en.htm web-oldalon.

7 Lásd az európai szerződésjog és a közösségi vívmányok felülvizsgálata tekintetében a követendő útról szóló bizottsági közleményt, COM(2004)651 végleges, és a Bizottságnak az európai szerződésjogról és a közösségi vívmányok felülvizsgálatáról szóló első éves jelentését, COM(2005)456 végleges.

8 A megvitatott témák közé tartoztak a következők: fogyasztási cikkek adásvétele (a gyártó közvetlen felelőssége is), tisztességtelen szerződési feltételek, a szerződéskötés előtt kötelező tájékoztatás

– elemzés a fogyasztóknak és a vállalkozóknak a hatályos fogyasztóvédelmi jogszabályokhoz való viszonyulásáról és ezeknek a határon átnyúló kereskedelemre gyakorolt hatásáról.[9]

A Bizottság ezenkívül kiértékelte, hogy a tagállamok hogyan ültették át az átvilágítás tárgyát képező különböző irányelveket a nemzeti jogukba. Az Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóság közzétette az egységes árfeltüntetési irányelv gyakorlati alkalmazásáról szóló jelentést[10] és a távértékesítési irányelv gyakorlati alkalmazásáról szóló jelentést[11], és rövidesen közzéteszi a fogyasztási cikkek adásvételéről és a kapcsolódó jótállásról szóló irányelv (a fogyasztási cikkek adásvételéről szóló irányelv), valamint a jogsértések megszüntetéséről szóló irányelv gyakorlati alkalmazásáról szóló jelentést.

Az eddigi munka mellett az összes érdekelttel folyik konzultáció olyan konkrét problémákról, amelyeket a Bizottság a szervezett utazásról szóló irányelv és házaló kereskedésről szóló irányelv átvilágítása során azonosított. Ezekkel munkadokumentumok foglalkoznak majd, amelyeket az Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóság közzé tesz a web-oldalán. A Bizottság számos olyan problémát azonosított a hosszú távú turisztikai termékekkel kapcsolatban, amelyek gyors megoldást igényelnek. A Bizottság ezért elkezdte egy, az időmegosztásos ingatlanhasználati konstrukciókról szóló irányelv[12] felülvizsgálatát célzó javaslat kidolgozását.

2.2. Kapcsolat az átvilágítás és más közösségi jogszabályok között

Figyelembe véve azt, hogy a fogyasztóvédelmi joganyag igen széles területet fed le, valamint a belső piacra vonatkozó más irányelvekkel fennálló átfedéseket, értékelni kell a zöld könyv alapján javasolt intézkedések hatását az olyan területekre is, mint például az elektronikus kereskedelem vagy a szellemi tulajdonjogok. Különösen figyelni kell arra, hogy a zöld könyv alapján javasolt intézkedések ne sértsék az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv belső piacra vonatkozó rendelkezéseit.

Az átvilágítás nem érinti a kollízióra (jogszabály-ütközés) vonatkozó közösségi szabályokat. Ezen a területen a Bizottság két rendeletjavaslatot terjesztett be: egyet a szerződésen kívüli kötelezettségekre vonatkozó jogról („Róma II.") és egyet a szerződéses kötelezettségre vonatkozó jogról („Róma I"). Ez utóbbi javaslat tartalmaz egy olyan rendelkezést, amely olyan kollíziós szabályt javasol fogyasztói szerződések esetében, hogy bizonyos feltételek mellett kizárólag a fogyasztó szokásos tartózkodási helye szerinti jog alkalmazandó.

---

fogyasztói szerződések esetén, a fogyasztók elállási joga és a fogyasztók kártérítés iránti joga. Lásd a közös referenciakeretről szóló második éves helyzetjelentést [...], amelyet az Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóság 2007-ben közzétesz a web-oldalán.

9 Eurobarométer: Fogyasztóvédelem a belső piacon, 2006 februárjában és márciusában végzett felmérés, közzétéve 2006 szeptemberében. (http://ec.europa.eu/consumers/topics/eurobarometer_09-2006_en.pdf)

10 Lásd: http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/price_ind/index_en.htm

11 Lásd: http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/dist_sell/index_en.htm

12 Lásd a Bizottság konzultációs dokumentuma az időmegosztásos ingatlanhasználati konstrukciókról szóló irányelvről: http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/timeshare/consultation_paper010606_en.doc

A pénzügyi szolgáltatási szakpolitikáról szóló fehér könyvben (2005–2010) bejelentettekkel összhangban, a Bizottság több kezdeményezést tesz a pénzügyi szolgáltatói ágazatban, különösen a lakossági pénzügyi szolgáltatások területén. A konzultáció eredményeinek fényében a Bizottság megvizsgálja, milyen mértékben fognak vonatkozni az esetleges további fogyasztóvédelmi jogalkotási lépések a pénzügyi szolgáltatásokra. Szükség lehet esetleg annak kikötésére, hogy a további fogyasztóvédelmi jogalkotás egésze vagy egy része ne vonatkozzon a pénzügyi ágazatra.

Ennek a zöld könyvnek az a célja, hogy összegyűjtse az összes érdekelt fél véleményét a szóba jöhető szakpolitikai lehetőségekről a fogyasztóvédelmi joganyag átvilágítását illetően, valamint számos más konkrét kérdésről.

3. A LEGFONTOSABB KÉRDÉSEK

3.1. Új piaci fejlemények

A fogyasztóvédelmi joganyagot alkotó irányelvek többsége inkább előíró jellegű, nem pedig elveken alapul. A legtöbbjük már nem felel meg maradéktalanul a manapság gyorsan fejlődő piacok követelményeinek. Ez különösen fontos, tekintve a digitális technológia és a digitális szolgáltatások (például zeneletöltés) egyre növekvő fontosságát, ami a fizikai áruk értékesítéséhez képest kényes kérdéseket vet fel a felhasználói jogokkal kapcsolatban.

A technológiai fejlődés új csatornákat nyit a vállalkozások és a fogyasztók közötti ügyletek számára, melyekre nem terjednek ki a fogyasztóvédelmi jogszabályok. Erre a jelenségre jó példa az internetes árverés. A távértékesítési irányelv például, amely még az elektronikus kereskedelem legutóbbi növekedési hulláma előtt készült, lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy az árveréseket kivegyék az irányelv hatálya alól. Mint a nemzeti jogszabályok értékelése megmutatta, az, hogy a tagállamok különbözőképpen használják ezt a szabályozási alternatívát, a piac széttagoltságát okozza, és ahhoz vezetett, hogy megnövekedett a fogyasztói panaszok száma az ilyen internetes árverésekkel kapcsolatban.[13] A szoftvereknek és adatoknak a fogyasztási cikkek adásvételéről szóló irányelv hatálya alól történt kivétele arra serkentheti a szakmai szereplőket, hogy a végfelhasználói licencmegállapodások (EULA) feltételei segítségével megpróbálják elkerülni a felelősséget az ilyen termékek esetleges sérüléseiért/hibáiért, megakadályozva így a fogyasztókat, hogy jogorvoslattal élhessenek hibás teljesítés miatt, vagy hogy kártérítést igényelhessenek.[14]

3.2. A szabályozás széttagoltsága

A jelenlegi közösségi fogyasztóvédelmi szabályok alapvetően két módon széttagoltak. Először is a jelenlegi irányelvek megengedik a tagállamoknak, hogy

---

13 Lásd: a Bizottság közleménye a távértékesítésről szóló 1997/7/EK irányelv végrehajtásáról.

14 A végfelhasználói licencmegállapodás tekintetében a fogyasztók számára felmerülő problémákról további információk találhatók a Német Fogyasztói Szervezetek Föderációja (vzbv) által készített jelentésben: http://www.vzbv.de/mediapics/anlage_pm_digitale_medien_06_2006_copy.pdf.

nemzeti jogukban szigorúbb szabályokat alkossanak (minimális harmonizáció) és sok tagállam ki is használja ezt a lehetőséget, hogy magasabb szintű fogyasztóvédelmet biztosítson. Másodszor, az irányelvek egymáshoz képest sok kérdést következetlenül szabályoznak, vagy pedig nyitva hagyják őket. Az átvilágítás előzetes szakaszában az érintett vállalkozások és fogyasztók számos olyan esetre mutattak rá, amikor a szabályozás széttagoltsága problémákat okozott. Ezeket az I. melléklet mutatja be. A különbségek hatása általában az, hogy a vállalkozásoknál növekednek az előírások betartásával kapcsolatos költségek, beleértve a megfelelő jogi szakértelem biztosításának költségeit, az információ, a marketing anyagok vagy szerződések megváltoztatása miatti költségeket, illetve az előírásoktól való eltérés esetén az esetleges perekben felmerülő költségeket. A vállalkozások gyakran ezt nevezik meg mint az egyik olyan okot, amiért nem folytatnak határon átnyúló üzleti tevékenységet. Míg az európai uniós kiskereskedők 19%-a[15] folytat piaci tevékenységet és hirdet legalább egy másik EU-országban, a vállalatok 48%-a kész arra, hogy határon átnyúló értékesítést folytasson. A határon átnyúló értékesítés iránt érdeklődést mutató kiskereskedők 55%-a úgy véli, hogy a fogyasztói ügyleteket szabályozó nemzeti jogszabályok betartásával járó többletköltségek nagyon fontosak vagy meglehetősen fontosak. Az összes európai uniós kiskereskedő 43%-a úgy véli, hogy a fogyasztóvédelmi jogharmonizáció pozitív hatással lenne a határon átnyúló értékesítésükre és a határon átnyúló piaci tevékenységük költségeire.

Vannak olyan esetek is, ahol szakmai szereplők nem adnak el árut másik tagállamban lévő fogyasztónak: egy újabb Eurobarométer-felmérés[16] szerint a fogyasztók 33%-a számolt be arról, hogy vállalkozások nem adtak el vagy nem szállítottak árut, illetve nem nyújtottak szolgáltatást a számukra azzal az indoklással, hogy a fogyasztó nem az adott ország lakosa.

3.3. Bizalomhiány

A fenti Eurobarométer-felmérés szerint az európai fogyasztók 26%-a vásárolt árukat és szolgáltatásokat olyan vállalkozástól, amelynek egy másik EU-tagállamban van a székhelye.[17] Dacára a távértékesítés dinamikus növekedésének, csak a fogyasztók 6%-a vásárolt az interneten keresztül másik tagállamban lévő szállítótól.[18] Ennek egyik oka, hogy sok fogyasztó (45%) nincs bizalommal a külföldi székhelyű vállalkozástól interneten keresztül történő vásárlás iránt (az egyik tagállamban ez az arány 73%). Ezt a tényt az is megerősíti, hogy az otthoni internet-kapcsolattal rendelkezőknek 44%-a vásárolt elektronikus úton belföldön, míg csupán 12%-uk vásárolt határon átnyúló elektronikus kereskedelemben. Általában szólva, a fogyasztók 56%-ának az a véleménye, hogy áruk és szolgáltatások más tagállamokban lévő vállalkozásoktól történő vásárlásakor kevésbé valószínű, hogy a

---

15 Eurobarométer: 186. sz. gyorsfelmérés a vállalkozások viszonyulásáról a határon átnyúló kereskedelemhez és a fogyasztóvédelemhez, a felmérés 2006 októberében készült. Az Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóság a felmérést teljes egészében közzéteszi a web-oldalán.

16 A felmérés 2006 februárjában és márciusában készült. Az Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóság a felmérést teljes egészében közzétette a web-oldalán.

17 Ezek a számok a 2005. február-március és 2006. február-március közötti időszakban történt határon túli vásárlásokra vonatkoznak.

18 A másik tagállamból az interneten keresztül vásárlók aránya tagországonként nagy mértékben változik: csupán 1% Görögországban, Magyarországon és Szlovákiában, míg a legnagyobb Luxemburgban (28%), melyet Dánia követ 19%-kal.

vállalkozás tiszteletben tartja a fogyasztóvédelmi jogszabályokat. A fogyasztók 71%-ának az a meggyőződése, hogy nehezebb megoldani olyan problémákat, mint például panaszok, visszaküldés, árcsökkentés, garanciák stb. akkor, ha más tagállamban lévő vállalkozástól vásárolnak. 65% vélte úgy, hogy több problémát jelent visszaküldeni távértékesítésben vásárolt terméket a megfontolási időn belül, ha a vásárlás más tagállamban lévő szállítótól történt.

A minimális harmonizációból eredő különböző szabályok negatív hatással lehetnek a belső piacra. Az egyik ok, amiért a fogyasztók vonakodnak a határon átnyúló vásárlástól, hogy nem lehetnek biztosak abban, hogy az otthoni fogyasztóvédelmi szintnek megfelelő védelemben részesülnek akkor is, ha határon túl vásárolnak. A határon átnyúló távértékesítésben a megfontolási idő hossza például tagállamonként változik, ami bizonytalanságot jelent a fogyasztók számára. Ugyanez vonatkozik az elállási jog gyakorlásának módozatait és az áruvisszaküldés költségeit illetően.

4. LEHETSÉGES ALTERNATÍVÁK A JÖVŐRE NÉZVE

Az európai szerződésjogról és a joganyag felülvizsgálatáról készített első éves helyzetjelentésében (2005)[19] a Bizottság két fő stratégiát határozott meg a fogyasztóvédelmi joganyag felülvizsgálatára: egy *vertikális megközelítést*, amely a jelenlegi irányelvek külön-külön történő felülvizsgálatát jelentené, és egy *horizontálisabb megközelítést*, amely az érintett jogszabályok közös jellemzőit szabályozó egy vagy több keretjellegű jogi aktus elfogadását jelentené, szükség esetén ágazati szabályokkal kiegészítve.

Az átvilágítás konkrét szakpolitikai javaslatokká történő átdolgozásakor a Bizottság gondosan meg fogja vizsgálni az ilyen javaslatok hatását, beleértve a vállalkozásokra gyakorolt hatásokat is.

4.1. I. alternatíva: a vertikális megközelítés

A vertikális megközelítés alapján a jelenlegi irányleveket külön-külön lehetne módosítani, hogy igazodjanak a piaci és a technológiai fejlődéshez. Megszüntethetők lennének az egyes irányelvekben fennálló joghézagok és kezelni lehetne ezen irányelvek egyedi sajátosságait. Kiküszöbölhetők lennének a különböző irányelvek következetlenségei egymáshoz képest. Ez azonban sokkal több időt igényelne, és nem lenne elérhető az az egyszerűsítés, ami a horizontális megközelítéssel igen. Az EU-nak ugyanazokat a kérdéseket kellene tárgyalnia a különböző jogalkotási eljárások folyamán. A Bizottságnak azt is biztosítania kellene, hogy az adott megoldást minden egyes irányelv esetében a tagállamok azonosan ültessék át a nemzeti jogukba. A jogi aktusok terjedelme nem csökkenne és ugyanazokat a közös koncepciókat továbbra is különféle irányelvek tartalmaznák és szabályoznák. A vertikális megközelítés ugyanakkor lehetővé tenné a jelenlegi szabályozás javítása és szükség szerinti felülvizsgálata által az egyes területek sajátosságainak figyelembevételét.

---

[19] COM(2005)456 végleges.

4.2. II. alternatíva: kombinált megközelítés (horizontális jellegű jogi aktus, szükség esetén vertikális intézkedéssel kiegészítve)

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról szóló irányelv[20] (UCP) 2005-ben történt elfogadásáig a fogyasztóvédelmi jog jobbára a vertikális szemléleten alapult, azzal a céllal, hogy adott problémákra konkrét megoldásokat adjon. Ennek a szemléletnek köszönhetően azonban a jogszabályi környezet széttagolódott. A különböző jogi aktusok közötti viszony néha nem egyértelmű, mivel a jogi terminológia, valamint a vonatkozó rendelkezések nincsenek megfelelően összehangolva. Ha például utazó ügynök időmegosztásos ingatlanhasználati konstrukciót kínál, nem egyértelmű, hogy a házaló kereskedelemről szóló irányelvnek és az időmegosztásos ingatlanhasználati konstrukciókról szóló irányelvnek a tájékoztatásra és az elállásra vonatkozó különböző rendelkezései közül melyek alkalmazandók.[21]

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról szóló irányelv egy integráltabb, „horizontális" szemlélet kezdetét jelentette.

Számos olyan kérdéskör van, amelyek közösek a fogyasztóvédelmi joganyagot alkotó összes irányelvben. Az olyan alapfogalmak meghatározása, mint a *fogyasztó* vagy a *szakmai szereplő*, a megfontolási idő hossza és az elállási jog gyakorlásának módja példák az olyan kérdésekre, amelyek több irányelvet is lényegesen érintenek. Ezek a közös kérdéskörök kiemelhetők a jelenlegi irányelvekből és szisztematikusan szabályozhatók egy horizontális jellegű jogi aktusban. A tisztességtelen feltételekről szóló irányelv rendelkezéseivel együtt, tekintve ezen irányelv horizontális jellegét, ezek képezhetnék a jogi aktus általános részét, mivel ezek vonatkoznának az összes fogyasztói szerződésre. A horizontális jellegű jogi aktus második része szabályozhatná az adásvételi szerződést, mint a leggyakoribb és legátfogóbb fogyasztói szerződés. Ennélfogva a fogyasztási cikkek adásvételéről szóló irányelv beépülne a horizontális jellegű jogi aktusba. Ez a megközelítés egyszerűsítené és ésszerűsítené a közösségi fogyasztóvédelmi jogot, ami összhangban áll a jogi szabályozás javításának elvével.[22] Átdolgozás révén ez a jelenlegi fogyasztóvédelmi irányelvek teljes vagy részleges hatályon kívül helyezését jelentené, és így csökkenne a fogyasztóvédelmi joganyag terjedelme.

A horizontális jellegű jogi aktust szükség esetén több vertikális intézkedésnek (például az időmegosztásos ingatlanhasználati konstrukciókról szóló irányelv felülvizsgálata annak sajátos problémáinak megoldása céljából, mint például az időmegosztásos ingatlanhasználati konstrukció fogalmának meghatározása) kell kiegészítenie (kombinált megközelítés).

4.3. III. alternatíva: jogalkotás mellőzése

Mind a horizontális, mind a vertikális megközelítés jogalkotást jelent. Ha nem lenne ilyen jogalkotás, akkor fennmaradna vagy növekedne a jelenlegi szabályozási

---

20 2005/29/EK irányelv.

21 Ilyen esetben ítélkezett az Európai Bíróság a Travel Vac ügyben, ügyszám: C-423/97.

22 A fogyasztóvédelmi joganyag átvilágítása szerepel a Bizottságnak az egyszerűsítésről szóló 2005. október 25-i közleményéhez csatolt, a jogszabályok egyszerűsítését célzó gördülő programban is. COM(2005)535 – A Közösség lisszaboni programjának végrehajtása – A szabályozási környezet egyszerűsítésére irányuló stratégia

széttagoltság, mivel a tagállamok kihasználnák a minimális harmonizációt megengedő rendelkezéseket. A különböző irányelvek közötti következetlenségek továbbra is fennmaradnának.

4.4. Egy horizontális jellegű jogi aktus lehetséges tárgyi hatálya

A II. alternatíva választása esetén az egyik fontos mérlegelendő kérdés a horizontális jellegű jogi aktus tárgyi hatálya. A kombinált megközelítés szerint egyik megoldás egy széles hatókörű keretjellegű jogi aktus elfogadása lenne, amely vonatkozna mind a belföldi, mind a határon átnyúló ügyletekre. Egy, az összes fogyasztói szerződésre vonatkozó jogi aktus létrehozása jelentősen egyszerűsítené a jogszabályi környezetet, mind a fogyasztók, mind a vállalkozások számára. Ahol azonban vannak ágazatspecifikus szabályok (mint például a pénzügyi szolgáltatások és a biztosítás területén), ezek – ellenkező értelmű rendelkezés híján – továbbra is elsőbbséget élveznének. Ilyen szabályok például a felmondási időt és a fogyasztó fogalmának meghatározását szabályozó rendelkezések a pénzügyi szolgáltatások területén.[23]

Másik megoldás lehet egy, kizárólag a határon átnyúló ügyletekre vonatkozó szerződéseket szabályozó horizontális jellegű jogi aktus bevezetése. Ez esetben meg kell határozni a határon átnyúló ügyletekre vonatkozó szerződés fogalmát (például minden olyan távszerződés, amelyet két különböző tagállamban lévő fogyasztó, illetve szakmai szereplő kötött). Ennek eredményeként a külföldi szakmai szereplőkkel ügyletet kötő fogyasztók azonos szintű védelemben részesülhetnek mindenütt az EU-ban. Ez az alternatíva egyfelől növelné a fogyasztók bizalmát a határon átnyúló kereskedelemben, de másfelől növelhetné a jogi széttagoltságot is, mivel a fogyasztókra és szakmai szereplőkre más és más szabályok vonatkoznának attól függően, hogy az ügylet belföldinek vagy határon átnyúlónak minősül-e. Ez csökkentené a horizontális jellegű jogi aktus szabályozásjavító hatását is.

Egy másik megoldás lehet egy, csak a távvásárlás (függetlenül attól, hogy az belföldinek vagy határon átnyúlónak minősül-e) szabályozására korlátozódó horizontális jellegű jogi aktus, amely a távértékesítési irányelv helyébe lépne. Ezzel egy egységes szabályrendszer jönne létre a távszerződések tekintetében. A fő hátrány itt is az lenne, hogy más feltételek vonatkoznának a távügyletekre és mások a személyesen kötött ügyletekre, ami növelné a jogi széttagoltságot, és csökkentené a szabályozásjavító hatást.

4.5. A harmonizáció foka

A joganyag felülvizsgálatához kiválasztott alternatívától függetlenül, mindenképpen dönteni kellene a harmonizáció fokáról.

Az átvilágítás tárgyát képező jelenlegi fogyasztóvédelmi irányelvek a minimális harmonizáción alapulnak, azaz tartalmaznak olyan rendelkezéseket, melyek alapján a tagállamok alkalmazhatnak az irányelvek által előírtnál magasabb védelmi szintet. Sok tagállam kihasználta ezt a lehetőséget, például hosszabb megfontolási időt biztosított, mint a távértékesítésről, a házaló kereskedésről, illetve az időmegosztásos

---

[23] Például az átdolgozott életbiztosítási irányelv (2002/83/EK) 35. cikke és III. melléklete, és a harmadik nem életbiztosítási irányelv (92/49/EGK) 31. cikke.

ingatlanhasználati konstrukciókról szóló irányelvekben megállapított legrövidebb megfontolási idők.

Következésképpen a fogyasztók nem lehetnek biztosak abban, hogy a saját országukban megszokott védelmi szint érvényes-e akkor is, ha határon túl vásárolnak, ugyanakkor a vállalkozások esetleg tartózkodnak attól, hogy termékeiket vagy szolgáltatásaikat az EU más országaiban is piacra vigyék, mert az egyes tagállamokban más és más szabályoknak kellene megfelelniük.

Ennek a problémának az egyik orvoslása lehetne a fogyasztóvédelmi joganyag felülvizsgálata a teljes harmonizáció megteremtése céljából. Ez azt jelentené, hogy egy tagállam sem alkalmazhatna a közösségi szinten meglapítottaknál szigorúbb szabályokat. A teljes harmonizáció nem csak a minimális harmonizációt megengedő rendelkezések hatálytalanítását jelentené, hanem megszűnnének a tagállamok számára az irányelvek által egyes esetekben biztosított szabályozási alternatívák is, aminek eredményeként néhány tagállamban módosulna a fogyasztóvédelem szintje.

Például az eladót terhelő jótállás időhatárainak szabályozásakor a fogyasztási cikkek adásvételéről szóló irányelv 5. cikke megengedi a tagállamoknak, hogy előírják azt, hogy a hibás teljesítés felismerésétől számított két hónapon belül a fogyasztó jogvesztés terhe mellett köteles értesíteni a hibáról az eladót. A tagállamok ilyen lehetőségei megszűnnének. Az nemzeti jogba való átültetés ellenőrzései megerősítették, hogy jelentős számú tagállam kihasználta az ilyen szabályozási alternatívákat. Teljes harmonizáció esetén választani kell a különböző megoldások között, például elhagyva vagy általánossá téve azt az előírást, hogy az eladót a hibás teljesítésről meghatározott időn belül értesíteni kell.

Figyelembe véve mindazonáltal azt, hogy nehéz lenne minden szempontból teljes harmonizációt elérni, és elkerülendő a belső piac akadályainak újrateremtését, a harmonizációs megközelítést eseti alapon kiegészíthetné olyan rendelkezés, amely gondoskodik a javasolt jogszabályok által lefedett, de nem teljesen harmonizált egyes szempontok kölcsönös elismeréséről.

Egy másik alternatíva lehetne ezért a minimális harmonizáció és a kölcsönös elismerés kombinációja. Ebben az esetben a tagállamoknak továbbra is lehetőségük lenne szigorúbb fogyasztóvédelmi szabályok bevezetésére saját nemzeti jogukban, de nem lenne joguk saját szigorúbb előírásaikat olyan vállalkozásokkal szemben érvényesíteni, melyek székhelye másik tagállamban van, ha azzal indokolatlanul korlátoznák az áruk szabad mozgását vagy a szolgáltatási szabadságot.

Végül egy újabb alternatíva lehetne a minimális harmonizáció, esetleg a „származási ország” elv kombinálásával. Ez azt jelentené, hogy a tagállamoknak továbbra is lehetőségük lenne szigorúbb fogyasztóvédelmi szabályok bevezetésére saját nemzeti jogukban, de az olyan vállalkozásoknak, amelyeknek más tagállamban van a székhelyük, csak a saját országukban hatályos jogszabályoknak kellene eleget tenniük.

Ezek az alternatívák azonban nem jelentenék a szabályozási környezet egyszerűsítését és ésszerűsítését. Fennmaradna a szabályozás széttagoltsága és nem szűnnének meg ennek a fogyasztók belső piacba vetett bizalmára gyakorolt negatív hatásai. Ha nincs olyan szabály, amely alkalmazandó jogként a kereskedőre

vonatkozó jogot jelöli ki, akkor a határon átnyúló ügyletekre vonatkozó perekben az illetékes bíróságnak (ez általában a rendeltetési ország szerint illetékes bíróság) szisztematikusan össze kellene hasonlítania a fogyasztó országában hatályos jogot és a származási országban hatályos jogot. Ezután értékelnie kellene, hogy a rendeltetési országban hatályos jog milyen mértékben biztosít nagyobb védelmet, mint a kereskedő országában hatályos jog, és ha az eltérés indokolatlan korlátozást jelent, akkor el kell vetnie a szigorúbb előírásokat. Ez a nehézkes eljárás nem javítaná a jogbiztonságot.

E két alternatíva sem jelentene olyan megoldást, amellyel el lehetne érni a Szerződés által megkívánt magas szintű közös fogyasztóvédelem biztosítását.

4.6. Az I. mellékletben szereplő konzultációs kérdések

Az I. melléklet tartalmazza a konzultáció keretében megvitatandó kérdéseket. A kérdések zöme több területet érintő, azaz horizontális jellegű kérdés, amelyekkel a kombinált megközelítés keretében lehet foglalkozni. A vertikális megközelítést illetően, amely az irányelveket külön-külön tekinti, nincs szükség a kérdések és problémák széles körű felsorolására, mert ezekkel a Bizottság által szervezett különféle konzultációk keretében már foglalkoznak (lásd 2.1 pont).

Az átvilágításból számos, több területet érintő kérdéskör merült fel. Ezek a kérdések a fogyasztóvédelmi joganyag joghézagait és hiányosságait tükrözik. Azoknak az eseteknek többségében, amelyekre a különböző érintett fogyasztók és vállalkozók felhívták a Bizottság figyelmét, a problémák a minimális harmonizációt megengedő rendelkezéseknek és a szabályozási alternatíváknak a tagállamok által történő kihasználásából adódnak.

A kérdések két csoportra vannak osztva: az egyikbe azok tartoznak, amelyek közösek a fogyasztóvédelmi joganyag egészét tekintve (például a fogyasztó fogalmának meghatározása), illetve amelyek több irányelvre vonatkoznak (például elállási jog), a másikba azok, amelyek kifejezetten a messze a leggyakoribb fogyasztói szerződésre, az adásvételi szerződésre vonatkoznak.

Az első csoportot illetően a Bizottság megítélése szerint fontos lenne a fogyasztó és a szakmai szereplő fogalmának egységes meghatározása, mivel ez lehetővé tenné a fogyasztóvédelmi joganyag tárgyi hatályának pontosabb behatárolását.

Egy sokkal messzebbre mutató alternatíva lehetne a „jóhiszeműség és tisztességes üzlet” általános elvének bevezetése a szerződéses ügyletekbe. Egy ilyen, biztonsági hálóként működő elvnek a bevezetése kitöltené az esetleges joghézagokat később is, és biztosítaná, hogy a fogyasztóvédelmi joganyag kiállja az idők próbáját.

Számos kérdés vonatkozik a tisztességtelen szerződési feltételekről szóló irányelvre, amely az egyetlen olyan irányelv, amely vonatkozik mind az árukra, mind a szolgáltatásokra vonatkozó fogyasztói szerződések összes típusára. Ezeknek a kérdéseknek a gyakorlati fontosságát mutatja az Európai Fogyasztóvédelmi Központokhoz beérkező panaszok között a szerződési feltételeket illető panaszok

figyelemre méltó részaránya.[24] Ebben az összefüggésben a Bizottság többek között fel kívánja vetni azt a kérdést, hogy az irányelv által megengedett védelmet nem kellene-e kiterjeszteni az egyedileg megtárgyalt feltételekre is.

Olyan kérdések is szerepelnek, mint például az elállási jog, amelyet több irányelv is mint jellemző jogorvoslati lehetőséget biztosít, valamint annak gyakorlásának feltételei.

Szintén felmerült általános szerződéses jogorvoslat bevezetése, ideértve egy általánossá tett, kártérítés iránti jogot. Az, hogy a fogyasztóvédelmi joganyagból hiányzik az általános jogorvoslat, olyan hiányosságot jelenthet a fogyasztóvédelemben, amelyet ebben az összefüggésben lehet kezelni.

Áruk adásvételét illetően néhány fontosabb kérdés a tárgyi hatály pontosítására és lehetséges kiterjesztésére vonatkozik, hogy ide tartozzanak az immateriális javak is, mint például a szoftverek vagy adatok. Néhány kérdés olyan kulcsfogalmakkal foglalkozik, mint a leszállítás, a kockázat átszállása és a jogorvoslati hierarchia. Végül szintén felmerült a gyártó közvetlen felelősségének lehetséges bevezetése, valamint a kereskedelmi jótállások tartalmának kérdése is.

Az I. melléklet a következő kérdésekkel foglalkozik:

1	Általános jogalkotási megközelítés
2	Egy horizontális jellegű jogi aktus lehetséges tárgyi hatálya
3	A harmonizáció foka
4.1	A „fogyasztó” és a „szakmai szereplő” fogalmának meghatározása
4.2	Fogyasztói fellépés közvetítőn keresztül
4.3	A „jóhiszeműség és tisztességes üzlet” általános kikötésének bevezetése
4.4.1	A tisztességtelenségi próba vizsgálati körének kiterjesztése a megtárgyalt feltételekre
4.5	A tisztességtelen feltételek jegyzékének jogi hatásai
4.6	A tisztességtelenségi próba vizsgálati köre: a szerződésben meghatározott ár és a szerződés tárgya
4.7	Rendelkezés a tájékoztatás elmulasztásának szerződéses hatásairól
4.8.1	A megfontolási idők hosszának összehangolása
4.8.2	Az elállási jog gyakorlási módozatainak összehangolása
4.8.3	Elállás esetén a fogyasztót terhelő költségek összehangolása
4.9	Általános szerződéses jogorvoslat bevezetése
4.10	Kártérítés iránti jog bevezetése
5.1	A hatály kiterjesztése más szerződéstípusokra is
5.2	Nyilvános árverésen eladott használt áruk
5.3	A leszállítás fogalmának meghatározása

[24] Az Európai Fogyasztóvédelmi Központok jelentése szerint a 2005-ben érkezett panaszok 10%-a a tisztességtelen feltételekre vonatkozott.

5.4	A kockázat átszállása
5.5.2	Időhatárok hibás teljesítés esetén
5.5.3	Külön szabályok ismételten előforduló hibákra
5.5.4	Külön szabályok használt árukra
5.6	A bizonyítási teher
5.7	A hibaorvoslási lehetőségek sorrendjének módosítása
5.8	Hibás teljesítés bejelentése
5.9	A gyártó közvetlen felelőssége hibás teljesítés esetén
5.10.1	A kereskedelmi jótállás minimális tartalmának bevezetése
5.10.2	A kereskedelmi jótállás átruházhatósága
5.10.3	Egyes meghatározott alkatrészekre vonatkozó kereskedelmi jótállás
6	Egyéb kérdések

ANNEX I

ISSUES FOR CONSULTATION

When answering the questions below, contributors are encouraged to motivate their answers. It should be noted that all options indicated are non-exhaustive; other solutions may also be put forward.

1. General Legislative Approach

As indicated in section 4 above, there are different alternatives available to reviewing the consumer legislation.

A1. kérdés: Az Önök véleménye szerint melyik a legjobb megközelítés a fogyasztóvédelmi jogszabályok átvilágítására?

1. alternatíva: Vertikális megközelítés, ami az egyes irányelvek egyedi felülvizsgálatát jelenti.

2. alternatíva: Kombinált megközelítés, amely egyrészt az összes fogyasztói szerződésben közös horizontális kérdéseket szabályozó keretjellegű jogi aktus elfogadását, másrészt a jelenlegi ágazati irányelvek szükség szerinti felülvizsgálatát jelenti.

3. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – felülvizsgálat mellőzése.

2. Scope of a Horizontal Instrument

Section 4.4 above highlights different options as to the scope of a possible horizontal instrument. One option would be to adopt a framework instrument with broad coverage, applicable to both domestic and cross-border transactions. Alternatively, the horizontal instrument could cover cross-border contracts only. A third alternative would be to limit the scope of application of the instrument to distance contracts concluded cross-border and domestically.

A2. kérdés: Mi legyen a tárgyi hatálya egy esetleges horizontális jellegű jogi aktusnak?

1. alternatíva: Az összes fogyasztói szerződésre vonatkozna, függetlenül attól, hogy belföldi vagy határon átnyúló ügyletről van-e szó.

2. alternatíva: Csak határon átnyúló szerződésekre vonatkozna.

3. alternatíva: Csak a távszerződésekre vonatkozna, függetlenül attól, hogy a szerződést belföldön vagy határon átnyúlóan kötötték-e.

3. Degree of Harmonisation

Section 4.5 above discusses the degree of harmonisation that future consumer protection legislation should be based on. Current legislation allows Member States to adopt more stringent national rules through the use of minimum clauses. The

resulting fragmentation of rules may create internal market barriers and deter consumers from shopping cross-border. Full harmonisation could represent an option for addressing this problem. A second option would be to keep the minimum harmonisation approach. Minimum harmonisation, as indicated above, could be combined with a mutual recognition clause or with the country of origin principle. However, this option would not simplify and rationalise the regulatory environment. Regulatory fragmentation would continue to exist and its negative effects on consumers' confidence in the internal market would not be removed.

A3. kérdés: Milyen szintű legyen a felülvizsgált irányelvek/az új jogi aktus harmonizációja?

1. alternatíva: A felülvizsgált jogszabályok teljes körű harmonizáción alapulnának, a nem teljes körűen harmonizált tételek esetében kiegészítve egy rendelkezéssel a kölcsönös elismerésről.

2. alternatíva: A felülvizsgált jogszabályok minimális harmonizáción alapulnának, kombinálva a kölcsönös elismerést előíró rendelkezéssel vagy a „származási ország" elvvel.

4. Horizontal Issues

4.1 Definition of "consumer" and "professional"

Currently the directives do not have coherent definitions of the concepts of "consumer" and "professional", although these are fundamental concepts for the application of the consumer acquis. There is no serious justification in terms of the specific purposes of the relevant directives. The uncertainty this causes is aggravated by the fact that the Member States use the minimum clause to extend the vague definitions in different ways. Several stakeholders advocate strongly in favour of consistent definitions of consumer and professional to avoid confusion. In this respect it is also important to ensure coherence with definitions used in other areas of Community legislation.

For instance, the Directive on Doorstep Selling defines consumer as a natural person who is acting for purposes "which can be regarded as outside his trade or profession". The Directive on Price Indications refers to any natural person "who buys a product for purposes that do not fall within the sphere of his commercial or professional activity" and the Unfair Contract Terms Directive refers to "purposes which are outside his trade, business or profession".

Differences between Member States can be noted for example when it comes to individuals buying a product to be used both privately and professionally, e.g. when a doctor buys a car and occasionally uses it to visit his patients. Several Member States have granted natural persons acting for purposes which fall primarily outside their trade, business or profession the same protection as consumers. In addition some businesses, such as individual entrepreneurs or small businesses may sometimes be in a similar situation as consumers when they buy certain goods or services which raises the questions whether they should benefit to a certain extent from the same protection provided for to consumers. During the review the widening of the definitions to cover transactions for mixed purposes should be considered.

Similarly the professional is referred to variously as "trader", "seller", "supplier" etc, depending on the directive. The definitions vary as well: The Distance Selling Directive, for instance, defines the "supplier" as "any natural or legal person who … is acting in his commercial or professional capacity", whereas the Unfair Contract Terms Directive refers to a "seller or supplier" as a natural or legal person who "is acting for purposes relating to his trade, business or profession, whether publicly or privately owned". To overcome the current inconsistencies the notion of "professional" could replace the variety of terms in the existing Directives and apply to all persons who are not deemed to be consumers.

B1. kérdés: Hogyan határozandó meg a fogyasztó és a szakmai szereplő fogalma?

1. alternatíva: A jelenlegi joganyagban szereplő fogalommeghatározások lennének kiigazítva, a fogalom megváltoztatása nélkül. A fogyasztó meghatározása az lenne, hogy olyan természetes személy, aki nem kereskedelmi, üzleti vagy szakmai célból cselekszik. A szakmai szereplő meghatározása az lenne, hogy olyan (jogi vagy természetes) személy, aki kereskedelmi, üzleti vagy szakmai célból cselekszik.

2. alternatíva: A fogyasztó és a szakmai szereplő meghatározása kibővülne, hogy olyan természetes személyt jelentsen, aki *elsődlegesen* nem kereskedelmi, üzleti vagy szakmai célból cselekszik (fogyasztó), illetve *elsődlegesen* kereskedelmi, üzleti vagy szakmai célból cselekszik (szakmai szereplő).

4.2 Consumers acting through an intermediary

A consumer is not protected by the acquis when his/her contractual counterpart is another private person. The same goes for the case when an individual is represented by a commercial agent, broker or any other intermediary. A practical example of this is when a car dealer sells a second-hand car on behalf of one consumer to another consumer. It has been argued that in these cases consumers need similar protection as in an ordinary business-to-consumer contract since the other party will benefit from the professional expertise of the intermediary and some Member States have chosen to extend consumer protection to these situations.

However, it may be very difficult to establish clear criteria as to when the role of the intermediary is so strong as to warrant consumer protection. There may be a risk of unforeseen and negative knock-on effects on markets on which private persons trade with private persons.

Against applying consumer protection rules to private sellers it could also be argued that a private person might not realise that contracting a professional as her or his intermediary will put her or him in a position equivalent to a professional. On the other hand, a consumer who concludes a contract with a professional acting as intermediary for a private person may be more in need of protection than his contractual counterpart.

It should be noted that the notion of intermediary would not include trading platforms for sellers and consumers, e.g. on the Internet, where the platform provider is not involved in the conclusion of the contract. The role of intermediaries in

electronic commerce, including search engines and auction platforms, is currently being examined in a different context and therefore not covered by this review[25].

B2. kérdés: Fogyasztói szerződésnek kell tekinteni a magánszemélyek közötti szerződést akkor is, ha a felek egyike szakmai közvetítőt vesz igénybe?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a fogyasztóvédelem nem vonatkozna fogyasztók közötti olyan szerződésre, ahol az egyik fél szakmai közvetítőt vesz igénybe a szerződés megkötéséhez.

2. alternatíva: A fogyasztói szerződés fogalma magában foglalná az olyan helyzeteket is, amikor az egyik fél szakmai közvetítőt vesz igénybe.

4.3 The concepts of good faith and fair dealing in the Consumer Acquis

The consumer acquis on contract law does not include a general duty to deal fairly or to act in good faith. A general clause referring to the concept of (un-)fairness exists in Article 5 of Directive on Unfair Commercial Practices, which concerns marketing practices, but which does not apply to contracts[26]. Article 3 (1) of Directive 93/13/EEC on Unfair Terms in Consumer Contracts constitutes a general clause referring to "(un-) fairness" and contains a definition of that term for the purposes of the Directive.

The main advantage of an overarching general clause for consumer contracts in the horizontal instrument would be the creation of a tool which would provide guidance for the interpretation of more specific provisions and would allow the courts to fill gaps in the legislation by developing complementary rights and obligations. It could therefore provide a safety net for consumers and create certainty for producers by filling gaps in legislation. In addition, a general provision may also be a useful tool when interpreting clauses contained in offers or contracts and it may as well respond to the criticism that certain directives or provisions are not time-proof. A general provision could be built round the phrase "good faith and fair dealing". This includes the idea that they show due regard to the interests of the other party, considering the specific situation of certain consumers.

The disadvantage of such a general clause is that it does not encompass precisely the rights and obligations imposed on each party. Its interpretation may vary from Member State to Member State.

If included, such a general principle should apply from the negotiation phase to the execution of the contract, including remedies. It would also prevent the emergence of the kind of problems encountered with the current consumer protection directives, due to legislation being overtaken by technological and market developments.

C. kérdés: Tartalmazza a horizontális jellegű jogi aktus a szakmai szereplők

---

25 Conclusions will be announced in the Second Report on the application of the Directive 2000/31, to be adopted in 2008.

26 Article 5 of the Directive on Unfair Commercial Practices outlaws marketing practices which - contrary to the requirement of professional diligence – can adversely affect the economic behaviour of consumers.

azon általános kötelezettségét, hogy a jóhiszeműség és tisztességes üzlet elvei szerint járjanak el?

1. alternatíva: A horizontális jellegű jogi aktus előírná, hogy a közösségi fogyasztói szerződésjog alapján a szakmai szereplőktől elvárt, hogy jóhiszeműen járjanak el.

2. alternatíva: A jelenlegi állapot fennmaradna – nem lenne általános érvényű rendelkezés.

3. alternatíva: Egy általános érvényű rendelkezés vonatkozna mind a szakmai szereplőkre, mind a fogyasztókra.

4.4 The scope of application of the EU rules on unfair terms

4.4.1 Extension of the scope to individually negotiated terms

The Directive on unfair contract terms currently applies to non-negotiated terms only, i.e. contractual clauses which the consumer has had no possibility to influence during the negotiation process. In practice, the Directive is in most cases applicable to pre-formulated contract terms used in mass transactions. In reality consumers often have only a very limited possibility to influence the content of a clause even if it theoretically is open to negotiations. A number of Member States have specific rules on the (un-)fairness of individually negotiated terms.

If it is decided to include individually negotiated terms, the test of unfairness could be reformulated so that it ensures that the competent authorities will take into account the actual ability of individual consumers to influence the terms of the contract. Alternatively, this test could be restricted to the list of terms annexed to the directive.

In the absence of specific rules, the unfairness of negotiated terms would be assessed under the principle of good faith (see 4.3).

D1. kérdés: Milyen mértékben vonatkozzon a tisztességtelen szerződési feltételekről szóló irányelv az egyedileg tárgyalt feltételekre is?

1. alternatíva: A tisztességtelen feltételekről szóló irányelv hatálya kiterjedne az egyedileg tárgyalt feltételekre is.

2. alternatíva: Csak a tisztességtelen feltételekről szóló irányelv mellékletében felsorolt feltételek vonatkoznának az egyedileg tárgyalt feltételekre.

3. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a közösségi szabályok továbbra is kizárólag csak a nem tárgyalt, illetve az előre megfogalmazott feltételekre vonatkoznának.

4.5 List of unfair terms

The rationale behind the list attached to the current Directive on unfair contract terms is to provide guidance to the Member States as to what contractual terms can be

challenged under the unfairness test. As the list has a purely indicative character, it may lead to divergent application in Member States.

It should be considered whether a term included in a list of unfair terms of a horizontal instrument should be considered unfair in all circumstances (black list) or unfair unless the examination of the specific circumstances of the contract (including any individual negotiation) shows the contrary (i.e. a rebuttable presumption of unfairness – grey list). These two options could also be combined, i.e. some terms would be considered unfair in all circumstances while other terms are presumed to be unfair. That option has been considered by the CFR researchers.

A comitology mechanism could be included in the horizontal instrument in order to update the list of terms.

D2. kérdés: Mi legyen a horizontális jellegű jogi aktusba foglalt tisztességtelen szerződési feltételek jegyzékének jogi jellege?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – megmaradna a jelenlegi tájékoztató jellegű jegyzék.

2. alternatíva: Néhány szerződési feltétel esetében a tisztességtelenség megdönthető vélelme lenne alkalmazandó (szürke lista). Ez az alternatíva a tisztességtelenség megítélését illetően egyesítené az útmutatást és a rugalmasságot.

3. alternatíva: Az olyan feltételek – feltehetően a jelenleginél sokkal rövidebb – jegyzékének elkészítése, melyek minden körülmények között tisztességtelennek tekintendők (fekete lista).

4. alternatíva: A 2. és a 3. alternatíva kombinációja – néhány feltétel teljesen tiltott lenne, míg a többire a tisztességtelenség megdönthető vélelme vonatkozna.

4.6 Scope of the unfairness test

Under the Directive on Unfair Terms a non-negotiated contractual term is considered unfair if, contrary to the requirement of good faith, it causes a significant imbalance in the parties' rights and obligations arising under the contract, i.e. the unfairness test. According to this test, the assessment of the unfair nature of the terms relates neither to the definition of the main subject matter of the contract nor to the adequacy of the price (as far these terms are expressed in plain intelligible language).

National laws typically allow the aggrieved party to avoid the contract only where he or she has had little choice as to whether to conclude the contract and the situation has been exploited by the contractual counterpart through charging an exorbitant price. An example of this would be where a consumer whose car breaks down in the middle of a rural area at night may agree to pay a disproportionate price for the repair.

Especially if the scope of the directive were to be extended to negotiated terms, the question arises as to whether the unfairness test should be widened to assess all core terms of a contract, including the main subject matter of the contract and the adequacy of the price.

D3. kérdés: Bővüljön a tisztességtelen feltételekről szóló irányelvben szereplő tisztességtelenségi próba vizsgálati köre?

1. alternatíva: A tisztességtelenségi próba kiterjedne a szerződés tárgyának meghatározására és az ár megfelelőségére is.

2. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a tisztességtelenségi próba megmaradna a jelenlegi formájában.

4.7 Information requirements

Several Directives impose obligations on professionals to provide consumers with information before, at or after the conclusion of the contract. Failure to comply with these obligations is however regulated in an incomplete and inconsistent way. In several cases no remedies are available when information duties are ignored by professionals. Even an extension of the cooling-off periods for failure to provide information, as it is provided for in the Distance Selling and Timeshare Directives, may not be sufficient since the consumer loses his right to withdraw from the contract within three months. Consumer organisations quote the lack of information as one of the main problems in relation to distance selling, whereas business stakeholders deplore the complexity of the current situation.

The Commission is of the opinion that although the horizontal instrument should not cover the existence and the content of the information requirements, considering the varying purposes of consumer information in the different vertical directives, it could encompass provisions on the failure to fulfil information requirements. One possibility is that the horizontal instrument would provide for an extension of the cooling-off period for failure to comply with information requirements. Another solution would be to combine such an extension of the cooling–off period with general remedies for the most serious breaches of information duties (e.g. no information on price and address of the professional).

E. kérdés: Milyen szerződéses következményei legyenek a fogyasztóvédelmi joganyagban előírt tájékoztatási kötelezettség megszegésének?

1. alternatíva: Meghosszabbodna a megfontolási idő, mint a tájékoztatás elmulasztásával szembeni egységes orvoslat, például három hónapra.

2. alternatíva: Különböző jogorvoslati lehetőségek lennének a tájékoztatási kötelezettség különböző csoportjainak megszegésétől függően – a szerződéskötés előtti és a szerződés alatti kötelezettségszegés jogorvoslatra jogosítana (például a termék áráról helytelenül közölt információ miatt a fogyasztó felbonthatja a szerződést), míg a tájékoztatás másféle elmulasztása másféleképpen lenne kezelendő (például a megfontolási idő meghosszabbítása révén, vagy egyáltalán nem lenne szerződéses szankció).

3. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a tájékoztatás elmulasztásának szerződéses következményeit továbbra is a szerződések különféle típusai szerint különféle módokon szabályoznák.

4.8 Right of withdrawal

4.8.1 The cooling-off periods

The Directives on Timeshare, Doorstep Selling and Distance Selling give consumers the right to withdraw from the contract within a certain period. There are significant divergences in relation to the length of these periods, and as to the beginning and calculation of the periods (in calendar or working days). Such differences may be confusing for consumers and can create legal uncertainty in case of overlaps between Directives[27].

The horizontal instrument could provide for common rules on the time frames for all types of contracts for which a right of withdrawal exists, so as to increase legal certainty.

An alternative could be to group the directives into two categories, attaching to each of them a specific withdrawal period. The reason for this would be that different directives grant consumers a right to withdrawal for different reasons, e.g. to allow consumers to compare the price and quality of the products ordered in a door step situation with alternative offers or to allow consumers to see the product ordered at a distance.

Whichever of the two alternatives is chosen, the Commission is of the view that all periods should be uniformly counted in calendar days rather than working days to increase legal certainty. The concept of working days is differently interpreted by the Member States and varying national holidays may cause uncertainties for consumers and businesses.

F1. kérdés: Harmonizálva legyen a megfontolási idő hossza a teljes fogyasztóvédelmi joganyagban?

1. alternatíva: Egységes megfontolási idő lenne az összes olyan esetben, amikor a fogyasztóvédelmi irányelvek elállási jogot biztosítanak a fogyasztó számára, például 14 naptári nap.

2. alternatíva: Az irányelvek két kategóriája lenne megkülönböztetve, és mindegyik kategóriához meghatározott megfontolási idő tartozna (például 10 naptári nap a házaló szerződések és a távszerződések esetében, ezzel szemben pedig 14 naptári nap az időmegosztásos ingatlanhasználati konstrukciók esetében).

3. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – nem történne meg a megfontolási idő hosszának harmonizációja a teljes fogyasztóvédelmi joganyagban, az időtartamot az ágazati jogszabályok szabályoznák.

4.8.2 *The modalities of exercising the right of withdrawal*

The modalities of exercising the right of withdrawal are currently regulated differently across the consumer acquis. There are also significant differences in the Member States' transposition of the directives. In some countries consumers may choose how to notify the seller (e.g. by sending an email or simply by returning the

[27] See e.g. the case C-423/97 Travel Vac, where the ECJ found that the Doorstep Selling Directive was applicable to a timeshare contract.

good to the seller), whereas in others the consumer is obliged to use a certain procedure such as registered mail. Clarifying the rules on how to return products could increase consumer confidence in cross-border transactions. A recent Eurobarometer survey shows that, in relation to distance selling, 65 % of consumers consider that there are more problems with returning a good during the cooling off period when it was bought cross-border.

To clarify and simplify matters, the provisions on the modalities of exercising the right of withdrawal could be harmonised in the horizontal instrument.

F2. kérdés: Hogyan legyen gyakorolható az elállási jog?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a tagállamok szabadon határozhatnák meg az elállási értesítés formáját.

2. alternatíva: Egységes elállási eljárás bevezetése a teljes fogyasztóvédelmi joganyagba.

3. alternatíva: Az elállási értesítés összes formai követelményének elhagyása a joganyagból. A fogyasztó így tetszőleges módon állhat el a szerződéstől (ideértve az áru visszaküldését is).

4.8.3 The contractual effects of withdrawal

The effect on the contract when the consumer exercises his or her right of withdrawal is regulated differently for different types of contract in the acquis. The Doorstep Selling Directive provides only that withdrawal releases consumers from any obligations under the cancelled contract. Other legal effects are to be determined by national law. The Directive on Distance Selling provides instead that when the right of cancellation is exercised, the seller is obliged to reimburse the sums paid by the consumer free of charge as soon as possible and in any case within 30 days. The only charge that may be made to the consumer is the direct cost of returning the goods.

The horizontal instrument could harmonise the provisions on the effects of withdrawal. The rule that consumers should not bear any costs when exercising their right of cancellation could be spelled out more clearly and made general whereby the option for Member States to impose charges on consumers in the event of cancellation could be removed. In addition, the horizontal instrument could provide for a general time limit by which the professional would have to reimburse consumers who exercise their right to withdraw, as it is currently the case in respect of contracts concluded at a distance.

F3. kérdés: Milyen költségek legyenek a fogyasztóra terhelhetők elállás esetén?

1. alternatíva: A jelenlegi jogi lehetőségek megszűnnének – a fogyasztónak így semmilyen költséggel nem kellene számolnia a felmondási jog gyakorlása esetén.

2. alternatíva: A jelenlegi jogi lehetőségek általánossá tétele – a fogyasztónak így a szerződés típusától függetlenül azonos költségekkel kellene számolnia az elállási jog gyakorlása esetén.

3. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – megmaradnának a jelenlegi jogi lehetőségek.

4.9 General contractual remedies

The acquis does not provide for a general set of remedies available to consumers for all consumer contracts. Existing remedies are limited to particular types of contracts. The Directive on Sale of Consumer Goods for example, grants consumers some remedies, but not all of those remedies apply to all consumer contracts. The absence of general remedies at EU level creates a deficit in consumer protection.

According to a recent Eurobarometer survey, 71 % of consumers consider it harder to resolve problems such as complaints, returns, price reductions and guarantees when shopping cross-border. Common EU-wide remedies in the horizontal instrument could contribute to addressing this problem. However, this would not tackle the problems faced by consumers concerning the enforcement of rights against a person established in another country. Reduction of the price and termination of a contract could be construed as remedies of general application. Also the introduction of a general right to withhold performance in case of breach of a consumer contract could be considered. Under this option, if the consumer has not yet performed his or her obligations (typically the payment of the price) – the professional who is in breach of the contract cannot enforce his rights against the consumer until he performs correctly.

G1. kérdés: Nyújtson a horizontális jellegű jogi aktus általános szerződéses jogorvoslatot a fogyasztó számára?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a jog jelenleg a szerződések adott típusaira korlátozva nyújt jogorvoslati lehetőséget (például adásvétel). Az általános szerződéses jogorvoslatot a nemzeti jog szabályozná.

2. alternatíva: Egy sor általános szerződéses jogorvoslat állna a fogyasztó rendelkezésére bármely fogyasztói szerződés megszegése esetén. Ezek közé tartozna például a fogyasztó joga, hogy felmondja a szerződést, hogy árcsökkentést kérjen, vagy hogy visszatartsa a teljesítést.

4.10 General right to damages

In addition to the right to withhold performance and the right to reduction of price and termination of contract, the horizontal instrument could foresee a general right to damages for breach of a consumer contract. At the moment, the issue of damages is not regulated in the Community acquis, the only exception being the Package Travel Directive. The relationship between domestic rules on damages and the remedies provided for by the specific directives is unclear. Different solutions are possible. The horizontal instrument could merely introduce a general right to damages for consumers or it could specify that these damages should cover only purely economic damages or both economic and moral losses as in the Package Travel Directive.

G2. kérdés: Nyújtson a horizontális jellegű jogi aktus kártérítés iránti általános jogot a fogyasztó számára szerződésszegés esetén?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a szerződéses kártérítés kérdését a nemzeti jog szabályozná, kivéve, ha arról már rendelkezik a közösségi jog (például szervezett utazás).

2. alternatíva: Kártérítés iránti általános jog illetné meg a fogyasztót – minden szerződésszegésért kártérítés lenne igényelhető, a szerződésszegés típusától és a szerződés jellegétől függetlenül. Továbbra is a tagállamok döntenének arról, milyen károk miatt kellene kártérítést fizetni.

3. alternatíva: Kártérítés iránti általános jog illetné meg a fogyasztót, és ki lenne kötve, hogy az ilyen kártérítésnek fedeznie kell legalább a fogyasztó által a szerződésszegés következményeként elszenvedett tisztán gazdasági (vagyoni) kárt. A tagállamok szabályoznák a nem gazdasági károk esetét (például nem vagyoni kár).

4. alternatíva: Kártérítés iránti általános jog illetné meg a fogyasztót, és ki lenne kötve, hogy az ilyen kártérítésnek fedeznie kell mind a tisztán gazdasági (vagyoni), mind a nem vagyoni kárt.

5. Specific rules applicable to Consumer Sales

5.1 Types of contracts to be covered

The Directive on Consumer Sales applies to sales contracts. It does not apply to any other type of contract involving the supply of goods, except for goods to be manufactured in the future. Therefore a consumer who hires a car is not protected by its provisions. Likewise, as the supply of digital content is not covered by the Directive, a consumer who downloads music from the Internet is not protected either. This is a potential consumer protection lacuna. If the horizontal instrument were to cover these types of contracts, consumers would enjoy the same protection against lack of conformity regardless of the legal nature of the contract.

The lack of coverage of contracts for the supply of software and data (so called "contracts providing digital content") is a particularly important problem. With the increase in digital content consumption, questions of liability (e.g. when software damages hardware) and guarantee from defects will grow in importance. Several consumer complaints point, for instance, to problems with music downloaded from the internet or used in MP3 players, software and digital content to be used in mobile phones (e.g. ring tones). An extension of the coverage of consumer protection rules to such situations would allow consumers to make use of remedies for non-conformity and obtain damages. Such an extension of the scope of the Directive may, however, require specific rules since digital content is usually licensed rather than sold to the consumers.

H1. kérdés: Kiterjedjenek a fogyasztási cikkek adásvételére vonatkozó szabályok olyan más típusú szerződésekre is, melyek alapján a fogyasztó árut vagy digitális tartalmat kap?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – azaz a tárgyi hatály fogyasztási cikkek adásvételére korlátozódna, amely alól az egyetlen kivételt a később

gyártandó áruk képezik.

2. alternatíva: A hatály kiterjedne más típusú olyan szerződésekre is, melyek alapján a fogyasztó árut kap (például autóbérlés).

3. alternatíva: A hatály kiterjedne más típusú olyan szerződésekre is, melyek alapján a fogyasztó digitális tartalmat kap (például zene az internetről).

4. alternatíva: A 2. és 3. alternatíva kombinációja.

5.2. Second-hand goods sold at public auctions

Under Article 1 (3) of the Directive, Member States may provide that the definition of consumer goods does not cover "second-hand goods sold at public auctions where the consumer has the opportunity to attend the sale in person". This exemption is a source of uncertainty both for businesses and consumers. A horizontal instrument could define the notion of "public auctions" in order to remove this uncertainty; having said this it may be necessary to follow a specific and different approach for on-line auction.

H2. kérdés: Vonatkozzanak a fogyasztási cikkek adásvételéről szóló szabályok a nyilvános árverésen eladott használt árukra?

1. alternatíva: Igen.

2. alternatíva: Nem, ezek nem tartoznának a közösségi jogszabályok hatálya alá.

5.3 General obligations of a seller – delivery and conformity of goods

According to a recent Eurobarometer survey, 66 % of consumers perceive that delivery in the context of cross-border sales may cause more problems than for domestic sales. Adding rules on delivery should increase legal certainty and thereby consumer confidence.

The Directive on Sale of Consumer Goods provides that the seller must deliver goods which are in conformity with the sales contract. However, it does not define the notion of delivery. This is unfortunate, since the moment of delivery is the starting point for time limits for the exercise of fundamental consumer rights, e.g. remedies for non-conformity. The concept of delivery is also important for the passing of the risk[28].

The Directive does not provide for remedies against lack of delivery, late or partial delivery. Regulating such questions in the horizontal instrument would require a definition of delivery.

The horizontal instrument could clarify whether delivery means that the consumer has materially received the goods (i.e. the consumer has acquired physical possession of the good, for example by collecting the ordered car from the dealer) or whether it

[28] See point 5.5 in this annex.

is sufficient that the goods are put at the consumer's disposal (e.g. the dealer informs the consumer that the ordered car has arrived at his garage and is ready to be picked up). The horizontal instrument could also provide that, as a default rule, delivery takes place when the consumer acquires physical possession of the good. The parties would remain free to agree otherwise.

I1. kérdés: Mi legyen a leszállítás fogalmának meghatározása?

1. alternatíva: A leszállítás azt jelentené, hogy a fogyasztó fizikailag átveszi az árut (azaz az árut átadják a fogyasztónak).

2. alternatíva: A leszállítás azt jelentené, hogy az árut a szerződésben meghatározott időben és helyen a fogyasztó rendelkezésére bocsátják.

3. alternatíva: A leszállítás alapértelmezésben azt jelentené, hogy a fogyasztó fizikailag az áru birtokába jut, de a felek másként is megegyezhetnek.

4. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a leszállítás fogalma nem lenne meghatározva.

5.4 The passing of risk in consumer sales

An issue connected to the definition of delivery is whether the horizontal instrument should regulate the passing of risk in consumer sales, i.e. the question of the point at which the professional bears the risk and the cost of any deterioration or destruction of the good and when this risk passes to the consumer, e.g. in a situation where a good is damaged or destroyed while in transit from the seller to the consumer. At the moment, the issue is regulated differently in the Member States. In some Member States the risk passes to the buyer at the time of the conclusion of the contract while in others property does not pass with the conclusion of the sales contract but with the delivery.

The passing of the risk could be linked to the moment of delivery. Depending on the definition of delivery, this could be at the time when the consumer acquires physical possession of the good or at an earlier stage.

I2. kérdés: Hogyan legyen szabályozva a kockázat átszállása fogyasztási cikkek adásvétele esetén?

1. alternatíva: A kockázat átszállása közösségi szinten lenne szabályozva, összekapcsolva a leszállítás időpontjával.

2. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a kockázat átszállását a tagállamok szabályoznák, ami következésképpen széttartó megoldásokkal járna.

5.5 Conformity of goods

5.5.1 Introduction

The duty of the seller to deliver goods in conformity with the contract is the cornerstone of the Directive on Consumer Sales. The Directive establishes a presumption that goods are in conformity with the contract if they fulfil a series of

conditions which are considered to be implied by the contract (e.g. that the goods are fit for the purposes for which goods of the same type are normally used).

5.5.2 Extension of time limits

Under the directive, the seller is liable for any lack of conformity which existed at the time of delivery and becomes apparent within two years from that moment (legal guarantee). The Directive does not regulate the suspension or interruption of the two-year period in the event of repair, replacement or negotiations between seller and consumer. Some Member States have introduced specific rules on the extension of the period during which the seller is liable while the seller is trying to cure the defect, whereas others have not introduced such rules. This has led to significant divergences among national laws impeding cross border trade. A horizontal instrument could provide that the duration of the legal guarantee is extended for a period corresponding to the time during which the consumer was not able to use the goods because some remedy was being performed.

J1. kérdés: Meghosszabbítsa a horizontális jellegű jogi aktus a hibás teljesítéssel kapcsolatos határidőket a hibás teljesítés orvoslásához szükséges időtartammal?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – nem lenne változás.

2. alternatíva: Igen. A horizontális jellegű jogi aktus előírná, hogy a jótállás időtartama meghosszabbodjon azzal az időtartammal, amíg a fogyasztó a hibás teljesítés orvoslása miatt nem tudta használni az árut.

5.5.3 *Recurring defects*

It may happen that defects which became apparent within two years from delivery re-appear after the expiry of the legal guarantee, even though they have been repaired. In these cases, consumers are left with goods which were already defective at the moment of delivery, but for which any further repair is at the expense of the consumers. Some Member States have introduced specific rules to deal with recurring defects.

A horizontal instrument could provide that when the seller repairs the goods during the period of the legal guarantee, the guarantee is automatically extended to cover any future re-emergence of the same defect for a period to be specified since repair. The issue of recurring defects could also be relevant in the context of remedies, possibly justifying a consumer's claim for replacement instead of another repair.

J2. kérdés: Áruk javítása esetében meghosszabbodjon automatikusan a jótállás, hogy kiterjedjen az ismétlődő hibákra is?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a jótállás nem hosszabbodna meg.

2. alternatíva: A jótállás időtartama meghosszabbodna egy olyan időtartammal, amelyet a javítás után határoznának meg, hogy a jótállás ugyanazon hiba újbóli megjelensére is kiterjedjen.

5.5.4 Second-hand goods

Member States may currently provide that, in case of second-hand goods, the seller and the consumer may agree on a shorter time period for the liability of the seller, provided this period is not less than one year. Varying conditions in different Member States cause legal uncertainty.

This could be corrected by eliminating the possibility for the seller and the consumer to agree on a shorter time period of liability. This should not create any disproportionate burden on professionals since they would only remain responsible for those defects which already existed at the moment of delivery[29].

Another option could be to allow professionals and consumers throughout Europe to agree on a shorter period for the seller's liability for lack of conformity.

J3. kérdés: Kellenek külön szabályok a használt árukra?

1. alternatíva: A horizontális jellegű jogi aktus nem engedélyezne eltérést a használt árukra – az eladó és a fogyasztó nem egyezhetnének meg rövidebb időtartamban a használt áru hibája miatti felelősséget illetően.

2. alternatíva: A horizontális jellegű jogi aktus tartalmazna külön szabályokat a használt árukra – az eladó és a fogyasztó megegyezhetnének rövidebb időtartamban a használt áru hibája miatti felelősséget illetően (de ennek az időtartamnak legalább egy évnek kell lennie).

*5.6 **Burden of proof***

The Directive establishes a rebuttable presumption that any lack of conformity which becomes apparent within six months from delivery shall be presumed to have existed at the time of delivery. However, such presumption does not apply when it is incompatible with the nature of the goods or the nature of the lack of conformity.

The Commission has been informed that it is difficult to apply a system with a rebuttable presumption that can only be used when it is compatible with the nature of the goods and the defects. Once the six-month period has passed, consumers have to prove a fact (the existence of the defect at the time of delivery) which is extremely difficult to establish without access to relevant technical data and/or specialised assistance. Even during the first six months it is in each case necessary to examine whether the consumer can actually invoke the presumption and obtain the reversal of the burden of proof. This way the reversal of the burden of proof serves de facto as a limitation of the legal guarantee[30].

The Commission wonders if the present regime should not be changed. A horizontal instrument could provide that the professional would have to prove that the defects

---

29 In addition, as it is mentioned below, the presumption that the defects which become apparent within six months from delivery were already existent at that moment only applies if it is not incompatible with the nature of the goods and the nature of the defects. These rules ensure an adequately differentiated treatment of second hand goods vis-à-vis new products.

30 For instance in some Member States, after the six months period, consumers are forced by the sellers to prove the existence of the defect at the moment of delivery by producing expensive technical reports.

did not exist at the time of delivery since the seller is better placed than the consumer to access relevant data (e.g. by contacting the producer) and provided that the consumer acts in good faith. In any case the reversal of the burden of proof applies only if compatible with the nature of the goods and of the defects. The seller would, therefore, still be able to escape this reversal of the burden of proof in case of normal wear and tear.

J4. kérdés: Melyik félnek kell bizonyítania, hogy a hiba már megvolt a leszállítás időpontjában?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – az első hat hónapban a szakmai szereplőnek kellene bizonyítania, hogy a hiba nem állt fenn a leszállítás időpontjában.

2. alternatíva: A jótállás teljes időtartama alatt a szakmai szereplőnek kellene bizonyítania, hogy a hiba nem állt fenn a leszállítás időpontjában, feltéve, hogy az áru és a hiba jellegét figyelembe véve ez ésszerűen elvárható.

*5.7 **Remedies***

5.7.1 Introduction

In the context of consumer sales, remedies should lead to the fulfilment of consumers' reasonable expectations in relation to the contract. However, the Directive provides for remedies only in the case of non-conformity and not other kinds of breaches of contract, e.g. when the goods are not delivered at all. Consumers perceive the existing rules as unsatisfactory. Approximately 70 % of consumers state that when buying goods cross-border it is harder to resolve problems such as returns or price reduction in comparison with the domestic situations.

As mentioned in point 4.9 in this annex, the horizontal instrument might provide for some general remedies, which would apply to any breaches of consumer contracts. The remaining, sale-specific remedies (repair and replacement) could continue to be available only in case of non-conformity of the goods.

5.7.2 The order in which remedies may be invoked

Currently the Directive provides for a particular order in which remedies may be invoked. Reduction of price or termination of contract can only be invoked if repair and replacement are impossible or disproportionate. The Commission has been informed that it is difficult for consumers to assess whether a professional's claim that a particular remedy would be disproportionate is right or not.

A horizontal instrument could allow consumers to choose freely amongst the available remedies in case of wrong performance. However, to limit the economic burden on the professional, termination of contract would remain available only in case of non-performance and breaches that are so serious as to give consumers reasonable grounds to refuse correct performance.

Alternatively, the horizontal instrument could maintain the current sequence of remedies, with some amendments. For instance, it could provide that the reduction of the price is available immediately as an alternative to repair and replacement, while

at the same time altering the conditions under which the consumer can "move" from these first-line remedies to the termination of contract (e.g. in the case of recurring defects).

K1. kérdés: Jogában álljon a fogyasztónak választani a hibás teljesítés orvoslási lehetőségei közül?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a fogyasztónak először javítást/cserét kellene kérnie, és csak akkor kérheti az ár csökkentését vagy a szerződés felmondását, ha már nincs más orvoslási lehetőség.

2. alternatíva: A fogyasztónak kezdettől fogva joga lenne választani az orvoslási lehetőségek közül. A szerződés felmondására azonban csak különleges körülmények között lenne lehetőség.

3. alternatíva: a fogyasztónak először javítást, cserét vagy árcsökkentést kellene kérnie, és csak akkor kérhetné a szerződés felmondását, ha ezek az orvoslási lehetőségek nem állnak rendelkezésre.

5.8 Notification of the lack of conformity

The Directive allows Member States to provide that the consumer must inform the seller of the lack of conformity within a period of no less than two months from the moment of discovery in order to benefit from his rights. Most Member States have made use of this option, some of them waiving this obligation only in certain circumstances. The horizontal instrument should eliminate the existing divergences, which cause confusion for consumers and businesses.

K2. kérdés: Értesítenie kelljen a fogyasztónak az eladót a hibás teljesítésről?

1. alternatíva: Bevezetésre kerülne, hogy minden hibáról értesíteni kell az eladót.

2. alternatíva: Bevezetésre kerülne, hogy adott körülmények között értesíteni kell az eladót (például ha az eladó a jóhiszeműség követelményeivel ellentétesen vagy súlyos gondatlansággal járt el).

3. alternatíva: Megszűnne az értesítési kötelezettség határideje.

5.9 Direct producers' liability for non-conformity

A number of Member States have introduced various forms of direct liability of producers. These differ considerably as to the conditions and modalities. The horizontal instrument may address these divergences by introducing rules on the direct liability of producers (e.g. the introduction on an EU wide producer's liability) so that consumers would be able to request certain remedies directly from the manufacturer (and possibly from the importer) throughout the EU. This would eliminate possible internal market barriers and would favour especially consumers buying cross-border. A more detailed analysis can be found in the Report on the implementation of the Consumer Sales Directive.

The issue of producers' liability in the context of the review of the acquis is limited to situations where a good is not in conformity with the consumer contract, e.g. the

product does not have the quality or characteristics that the consumer is entitled to expect. Liability for damage caused by the defectiveness of a product, i.e. death, personal injuries or destruction of any item of property other than the defective product itself, is regulated by the Product Liability Directive and falls outside the scope of the review[31].

L. kérdés: Bevezesse a horizontális jellegű jogi aktus a gyártó közvetlen felelősségét hibás teljesítés esetén?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – közösségi szinten nem kerülnének bevezetésre a gyártó közvetlen felelősségére vonatkozó szabályok.

2. alternatíva: Bevezetésre kerülne a gyártó közvetlen felelőssége a fent leírt körülmények között.

5.10 Consumer Goods Guarantees (Commercial guarantees)

On top of the rights conferred upon consumers by legislation, sellers or producers may offer consumers additional rights on a voluntary basis (a so-called commercial guarantee). They can, for example, grant consumers certain rights in case the goods do not meet the specifications set out in the guarantee statement and in associated advertising.

5.10.1 Content of the commercial guarantee

The directive does not address the question of what happens if the guarantee statement omits to inform the consumer on the content of the guarantee. It has been stated that the current situation may mislead consumers who rely on such vague statements without checking whether they are actually granted any additional rights.

A horizontal instrument could remedy this situation by providing a default content of a guarantee setting out basic rights which the guarantee holder should have if these are not spelled out in the guarantee document. These may include a right to replacement or repair if goods are not in conformity with the contract. If the duration of the commercial guarantee is not indicated it could apply to the estimated life-span of the goods. It would have to be EU-wide. Finally, the costs of invoking and performing the guarantee would be borne by the guarantor.

M1. kérdés: Előírja a horizontális jellegű jogi aktus a kereskedelmi jótállás minimális tartalmát?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a horizontális jellegű jogi aktus nem tartalmazna a minimális tartalomra vonatkozó szabályokat.

2. alternatíva: Bevezetésre kerülnének a kereskedelmi jótállás minimális tartalmára vonatkozó szabályok.

5.10.2 *The transferability of the commercial guarantee*

---

[31] Council Directive 85/374/EEC of 25 July 1985 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning liability for defective products.

The directive does not regulate the issue of the transferability of the commercial guarantee to subsequent buyers. This is important for consumers who intend to re-sell a product as well as for subsequent buyers who would like the products still to be covered by the commercial guarantee especially in the context of a cross-border transaction.

The horizontal instrument may address this problem by providing that a guarantee would benefit also subsequent buyers of a product. Such a rule could have a mandatory or default character (i.e. the seller would be able to limit the transferability of the guarantee in certain circumstances).

M2. kérdés: Szabályozza a horizontális jellegű jogi aktus a kereskedelmi jótállás átruházhatóságát?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – a kereskedelmi jótállás átruházhatóságát nem szabályoznák közösségi szabályok.

2. alternatíva: Bevezetésre kerülne az a kötelező szabály, hogy a jótállás automatikusan átszáll a későbbi vevőkre.

3. alternatíva: A horizontális jellegű jogi aktus alapesetként írná elő az átruházhatóságot, azaz a jótállást nyújtó fél kizárhatná vagy korlátozhatná a kereskedelmi jótállás átruházhatóságát.

5.10.3 Commercial guarantees for specific parts

In the case of complex goods (e.g. cars) producers offer commercial guarantees limited to specific parts. The horizontal instrument could make sure that consumers are clearly informed on which parts are covered by a particular guarantee. If such information is not provided the limitation would be without any effect.

M3. kérdés: Szabályozza a horizontális jellegű jogi aktus az egy konkrét alkatrészre korlátozódó kereskedelmi jótállást?

1. alternatíva: A jelenlegi állapot fenntartása – A horizontális jellegű jogi aktus nem szabályozná, hogy nyújtható-e egy konkrét alkatrészre korlátozódó kereskedelmi jótállás.

2. alternatíva: A horizontális jellegű jogi aktus csak a tájékoztatási kötelezettséget írná elő.

3. alternatíva: A horizontális jogi aktus tartalmazna tájékoztatási kötelezettséget és alapesetként előírná, hogy a jótállás a teljes szerződéses árura kiterjed.

6. Other issues

In this document stakeholders are consulted on a number of issues that have been identified as important in the context of the review of the consumer acquis. The Commission welcomes information and suggestions on any other matter deemed to be pertinent and relevant to overall objectives of the review.

N. kérdés: Van még olyan kérdés vagy terület, amelyet közösségi szinten

tovább kell vizsgálni, vagy amellyel foglalkozni kell a fogyasztóvédelem keretében?

ANNEX II

CONSUMER DIRECTIVES UNDER REVIEW

Council Directive 85/577/EEC of 20 December 1985 to protect the consumer in respect of contracts negotiated away from business premises, OJ L 372, 31.12.1985, p. 31.

Council Directive 90/314/EEC of 13 June 1990 on package travel, package holidays and package tours, OJ L 158, 23.6.1990, p. 59.

Council Directive 93/13/EEC of 5 April 1993 on unfair terms in consumer contracts, OJ L 95, 21.4.1993, p. 29.

Directive 94/47/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 1994 on the protection of purchasers in respect of certain aspects of contracts relating to the purchase of a right to use immovable properties on a timeshare basis, OJ L 280, 29.10.1994, p. 83.

Directive 97/7/EC of the European Parliament and of the Council of 20 May 1997 on the protection of consumers in respect of distance contracts, OJ L 144, 4.6.1997, p. 19.

Directive 98/6/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 on consumer protection in the indication of the prices of products offered to consumers, OJ L 80, 18.3.1998, p. 27.

Directive 98/27/EC of the European Parliament and of the Council of 19 May 1998 on injunctions for the protection of consumers' interests, OJ L 166, 11.6.1998, p. 51.

Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council of 25 May 1999 on certain aspects of the sale of consumer goods and associated guarantees, OJ L 171, 7.7.1999, p. 12.